

Τι συμβαίνει στον εγκέφαλό σας όταν έχετε déjà vu;

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

έχει συμβεί να έχετε την αίσθηση πως έχετε βρεθεί ξανά σε ένα μέρος, στο ίδιο ακριβώς μέρος για την ακρίβεια, κάνοντας το ίδιο ακριβώς πράγμα, με τους ίδιους ανθρώπους –παρότι ξέρετε πως αυτό δεν θα μπορούσε να ισχύει; Αυτή η αίσθηση είναι το *déjà vu* (ντεζά βου), όπως έχει επικρατήσει να το λέμε στα γαλλικά, η αίσθηση ότι έχετε ξαναδεί και ξαναζήσει κάτι. Και παρότι η αίσθηση αυτή είναι παράξενη και μερικές φορές αποπροσανατολιστική, οι επιστήμονες έχουν μια βιολογική εξήγηση: είναι ένα σφάλμα του εγκεφάλου.

Επιστήμονες από το Πανεπιστήμιο A&M του Τέξας έκαναν έρευνα επάνω στην επιληψία και βρήκαν κάτι ενδιαφέρον. Οι επιληπτικοί έχουν μια στιγμή *déjà vu* ακριβώς πριν ξεκινήσει μια κρίση, σχεδόν σαν ένα προειδοποιητικό σημάδι. Οι ειδικοί χρησιμοποίησαν μαγνητική τομογραφία εγκεφάλων για να εξετάσουν το σύνδεσμο ανάμεσα στα *déjà vu* και τις κρίσεις και βρήκαν πως και τα δύο γεγονότα φαίνεται πως προκαλούνται από το ίδιο νευρολογικό κώλυμα στον εγκέφαλο.

Στα ελληνικά, το *déjà vu* περιγράφεται ως “προμνησία”.

Το *déjà vu* είναι σούπερ συνηθισμένο, με περίπου τα δύο τρίτα των ανθρώπων να δηλώνουν πως το έχουν βιώσει, ενώ η επιληψία είναι σχετικά σπάνια και επηρεάζει μόλις το ένα τοις εκατό του πληθυσμού. Πώς συνδέονται, λοιπόν; Όλα ξεκινούν από το πώς αποθηκεύουμε τις αναμνήσεις μας, εξηγεί η επικεφαλής ερευνήτρια Michelle Hook, Ph.D., επίκουρος καθηγήτρια στο τμήμα Νευροεπιστημών και Πειραματικών Θεραπειών του Πανεπιστημίου. Ο κροταφικός λοβός είναι το σημείο όπου διαταράσσεται η δραστηριότητα των νευρικών κυττάρων στον εγκέφαλο των ασθενών με επιληψία του κροταφιαίου λοβού και είναι επίσης το σημείο όπου φτιάχνουμε και αποθηκεύουμε τις αναμνήσεις μας.

Η Hook εξήγησε πως αυτό το σημείο του εγκεφάλου μας ευθύνεται για τον εντοπισμό της αίσθησης οικείου και της αναγνώρισης ορισμένων γεγονότων, έτσι όταν υπάρχει μια νευρολογική αστοχία εκεί, μπορεί να κάνει να αντιληφθούμε ψευδώς το παρόν ως παρελθόν. Στους ασθενείς με επιληψία, η νευρολογική διαταραχή συνεχίζεται και προκαλεί επιληπτική κρίση, αλλά στους υγιείς ανθρώπους, απλά συμβαίνει η γνώριμη σε όλους μας αίσθηση *déjà vu*.

Τέλος, η διαφορετική ταχύτητα με την οποία επεξεργαζόμαστε τα εισερχόμενα αισθητηριακά δεδομένα μπορεί επίσης να πυροδοτήσει το *déjà vu*. Για παράδειγμα, μπορεί να επεξεργαζόμαστε αυτό που βλέπουμε ελάχιστα πριν επεξεργαστούμε αυτό που ακούμε και η διαφορά μεταξύ αυτών των δύο διαδικασιών μπορεί να μας κάνει να σκεφτόμαστε ότι έχουμε δύο εμπειρίες ταυτόχρονα, κάτι που ο εγκέφαλος αντιλαμβάνεται ως δύο ξεχωριστά μηνύματα. “Ο εγκέφαλος αντιλαμβάνεται τη δεύτερη εκδοχή ως μια ξεχωριστή αντιληπτική εμπειρία και έτσι προκύπτει η παράξενη αίσθηση του γνώριμου (*déjà vu*)” εξηγεί η Hook.

Πηγή: [capital.gr](https://www.capital.gr)